

ledes, som om Amerika med Vold og Magt vilde tvinge Europa til at udlevere sig en Bunke Guld, der skete jo store Guldafskibninger den Gang i Løbet af 3—4 Maaneder fra Europa til Amerika, ialt saadant noget som 125 Millioner Dollars. Men det er en ren populær Misforstaaelse, at Amerika saadan pludselig kan tvinge Europa til at give Guld fra sig. Det drejede sig simpelthen om at skaffe sig Genværdier paa den ene eller den anden Maade; i og for sig var det Pengeudlaanerne ligegyldigt paa hvilken Maade, de vilde blot for hver Million i Europa have den størst mulige Sum i amerikanske Dollars. Da saa Kursen paa Dollarsveksler paa New York som Følge af den uhyre Efterspørgsel steg langt over Pariteten, stillede Betalingen i klingende Guld sig som den mest fordelagtige. Men her fremkom et ejendommeligt Forhold. Hvem var det, det først kom til at gaa ud over? Det kom til at gaa ud over den tyske Rigsbank, der var lige ved at segne, fordi de tyske Privatbanker uden Hensyn til Situationen gjorde sig Forretning ved at købe de amerikanske Værdipapirer, som i stort Omfang blev udbudt af de amerikanske Bankierer. Derfor saa man det Særsyn, at medens Bank of England klarede Situationen ganske fortræffeligt, skønt den af udækkede Noter kun udstedte et saa ringe Beløb som 0,7 Mill. Pund Sterling — men den forhøjede ganske vist Diskontoen til 7 pCt., hvorved den fik hele det engelske Pengemarked i Orden og tvang de engelske Privatbanker til selv at arbejde paa at bringe Sagen i Orden og tvang derigennem f. Eks. ogsaa Pariserhuset Rothschild til at skaffe de 80 Millioner i Guld fra Banque de France, hvormod der har været saa megen Tale —, saa formaede den tyske Rigsbank ikke, skønt den gik op til en Diskonto af 7½ pCt., at bringe nævneværdige Beløb af fremmede Penge til at strømme ind i Tyskland. Kravene blev ved at vokse, det var saa langt fra, at man paa Grund af den høje Diskonto undlod at diskontere Veksler, at Rigsbanken tværtimod blev overfyldt med Veksler til Diskontering, og Guldgrænsen for Seddeludstedelsesretten rykkedes i betænkelig Grad nær. Som Følge deraf maatte umiddelbart efter Krisen den daværende Rigsbankpræsident trække sig tilbage, og den nuværende Rigsbankpræsident, Havenstein, traadte til.

Det har været denne Mands Opgave at sørge for, at sligt ikke mere kunde ske, og han har begyndt at arbejde der henimod, at det tyske Pengemarked for saa vidt

kunde komme til at ligne det engelske, som Bankerne blev vænnet til at staa paa egne Ben, i Stedet for, som de gjorde i 1907, og naar som helst de ellers mangler Penge: uden videre at ty til Rigsbanken ved at lade deres Vekselportefeuiller rediskontere og deres Værdipapirer lombardere. De danske Bankers sidste Tilflugt er akkurat den samme. De mener, ligesom de tyske Banker, at de ikke behøver de store kontante Beholdninger, thi naar det kniber, har de jo Nationalbanken at stole paa, og Nationalbanken har yderligere bestyrket dem heri ved det sidste Skridt, den har foretaget, nemlig at meddele, at de nu kan faa deres Veksler i rediskonteret, ½ pCt. billigere end den normale Diskonto. I Mødsætning hertil har man i Tyskland fra Rigsbankens Side arbejdet i den Retning, at man for det første paa forskellig Maade har fordyret den Kredit, man yder Bankerne under Terminerne, og man har for det andet søgt i stort Omfang at skaffe sig hurtigt forfaldende Tilgodehavender, altsaa at føre en saakaldt Devise-Politik. Ikke desto mindre kom den saakaldte Marokko Krise bag paa de tyske Banker. Der skete atter det samme. For det første inddrog Udlandet i stort Omfang Penge — det var særlig de franske Banker —; men dernæst styrtede paa Grund af den pludselige Krigsfrygt, som opstod, Folk i store Mængder til Sparekasserne og Bankerne og forlangte deres Penge. Og skønt Rigsbanken i Løbet af en Uge maatte ud med 700 Mill. Mark ekstra, kunde ikke desto mindre Banken ikke skaffe Penge undtagen paa den højst besværlige og for Næringslivet pinlige Maade, at den pludselig inddrog 300 Mill., som den altsaa opsagde med kortest mulige Varsel, og som den inddrog med stor Ubarmhertighed. Atter denne Situation viste Faren for Rigsbanken, idet den blev nødsaget til at overskride de smaa Noters hidtidige Maksimum med 3 Mill. Mark. Derefter er det, at Havenstein har taget endnu kraftigere fat og forsøgt at gøre Bankerne begribeligt, at hvis de ikke i Løbet af forholdsvis kort Tid forøgede deres kontante Beholdninger, saaledes at disse voksede op mod 15 pCt., vilde der kunne tænkes den Mulighed, at der under vanskelige Forhold blev nægtet den Bank, for hvem dette ikke var Tilfældet, Rigsbankens Støtte. Han har endog stillet i Udsigt, at hvis det ikke skete i nogenlunde hurtigt Tempo, blev han nødt til at gaa til Regeringen og fordr en Lov i saa Henseende.

Nu har man villet gøre gældende, at det vilde være skrækkeligt, om man i et